

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 6, NO 11, STIP, 2021

ГОД. VI, БР. 11
ШТИП, 2021

VOL. VI, NO 11
STIP, 2021

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 6, Бр. 11
Штип, 2021

Vol. 6, No 11
Stip, 2021

PALMK, VOL 6, NO 11, STIP, 2021
DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM21116>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delchev University, Faculty of Philology, Stip

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA
Tole Belcev, Goce Delchev University, N. Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delchev University, N. Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. факс 201
МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenovski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

- 11 СЕЌАВАЊЕ: проф. д-р Виолета Димова,**
прв декан на Филолошкиот факултет во Штип
IN MEMORIAM: prof. Violeta Dimova,
the first Dean of the Faculty of Philology in Stip
- 29 ПРЕДГОВОР (ОД „ПАЛИМПСЕСТ“ БР. 1)**
Проф. д-р Виолета Димова, прв декан на Филолошкиот факултет во Штип
FOREWORD (FROM “PALIMPSEST” NO 1)
Prof. Violeta Dimova, the first Dean of the Faculty of Philology in Stip
- ЈАЗИК / LANGUAGE**
- 33 Виолета Јанушева**
СЕМАНТИЧКИ ФОРМУЛИ ЗА ИЗРАЗУВАЊЕ НА ЛОГИЧКИТЕ ПЕРСОНАЛНИ
ПЕРИФРАЗИ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК
Violeta Janusheva
SEMANTIC FORMULAS FOR EXPRESSING LOGICAL PERSONAL PERIPHRASES
IN THE MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE
- 47 Öztürk Emiroğlu**
YENİ LİSAN VE ÖMER SEYFETTİN
Öztürk Emiroğlu
CONTEMPORARY LANGUAGE AND ÖMER SEYFETTİN
- 59 Federica Ambroso**
JEUX DE MOTS ET EN JEUX DE LA TRADUCTION: *ΜΟΙΡΑΙΟΙ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΣΜΟΙ*
DE PETROS MARTINIDIS EN FRANÇAIS ET EN ITALIEN
Federica Ambroso
PUNS AND TRANSLATION CHALLENGES: *ΜΟΙΡΑΙΟΙ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΣΜΟΙ* BY
PETROS MARTINIDIS IN FRENCH AND IN ITALIAN
- 73 Емилија Тасева, Билјана Ивановска**
МЕТАФОРИЧНИ КОНЦЕПТИ КАЈ СОМАТИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКАТА И ВО
МАКЕДОНСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА
Emilija Taseva, Biljana Ivanovska
METAPHORICAL CONCEPTS OF SOMATIC EXPRESSIONS IN GERMAN AND
MACEDONIAN PHRASEOLOGY
- 85 Марија Гркова**
МНОЖИНСКИТЕ ФОРМИ НА ИМЕНКИТЕ ОД МАШКИ РОД ВО
МАКЕДОНСКИОТ И ВО СРПСКИОТ ЈАЗИК
Marija Grkova
THE MASCULINE NOUNS IN MACEDONIAN AND SERBIAN LANGUAGE

- 95 Лилјана Макаријоска**
ЈАЗИЧНИОТ ИЗРАЗ НА ПЕТРЕ БИЦЕВСКИ
Liljana Makarijoska
LINGUISTIC EXPRESSION OF PETRE BICEVSKI
- 109 Марија Карадаковска**
ТЕОРИИ ЗА ЗАЕМАЊЕТО, ВИДОВИ ЗАЕМКА И
АДАПТАЦИЈА НА ЗАЕМКИТЕ
Marija Karadakovska
THEORIES OF BORROWING, LOANWORD TYPOLOGY
AND LOANWORD ADAPTATION
- КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE**
- 125 Dijana Tica, Emir Muhić, Željka Babić**
PRESENTATION OF PANDEMICS IN LITERATURE
- 135 Mariantonio Tramite**
CELL-PHONE NOVELS: UN PUNTO DI VISTA LINGUISTICO-LETTERARIO
(E SOCIO-CULTURALE) DIETRO IL FENOMENO DEI ROMANZI SU
CELLULARE IN ITALIA
Mariantonia Tramite
CELL-PHONE NOVELS: A LINGUISTIC AND LITERARY
(AND SOCIO-CULTURAL) POINT OF VIEW BEHIND THE
PHENOMENON OF MOBILE NOVELS IN ITALY
- 147 Бобан Перески, Ранко Младеноски**
МЕТАФОРАТА ВО РОМАНОТ „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“
ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Boban Pereski, Ranko Mladenoski
THE METAPHOR IN THE NOVEL “THE MATHEMATICIAN’S DAUGHTER”
BY VENKO ANDONOVSKI
- 161 Нина Анастасова-Шкрињариќ**
МИТОЛОГИЗАЦИЈА НА АСТРОФЕНОМЕНИТЕ
(АРХЕОАСТРОНОМСКИ И ЕТНОАСТРОНОМСКИ ДЕКОДИРАЊА
НА СЛОВЕНСКИ МИТОВИ ВРЗ ГРАЃА ОД ЗАПИСИТЕ НА СЕРПЕНКОВ)
Nina Anastasova-Shkrinjarik
MYTHOLOGISATION OF ASTROPHENOMENA (ARCHAEOASTRONOMIC
AND ETHNO-ASTRONOMICAL DECODING OF SLAVIC MYTHS IN
SERPENKOV’S FOLKLORE MATERIAL)
- 171 Ана Витанова-Рингачева**
БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ И ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА КАКО МОТИВИ ВО
НАРОДНИТЕ ПЕСНИ ОД СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО
Ana Vitanova-Ringaceva
THE BALKAN WARS AND THE FIRST WORLD WAR AS MOTIFS IN THE FOLK
SONGS FROM STRUMICA AND STRUMICA REGION

- 183 Славчо Ковилоски**
РАСКАЖУВАЧКОТО ПЕРО НА МАРИЈА ЗРНЕВА
Slavcho Koviloski
MARIJA ZRNEVA'S STORYTELLING PEN
- 191 Иван Антоновски**
МИНИ-ЕСЕЈОТ КАКО ФОРМА ВО ЕСЕИСТИЧКИОТ ОПУС
НА ГОРАН СТЕФАНОВСКИ
Ivan Antonovski
MINI-ESSAY AS A FORM IN GORAN STEFANOVSKI'S ESSAYISTIC WORKS
- КУЛТУРА / CULTURE**
- 203 Жарко Миленич**
ПЕРЕВОД С ЯЗЫКА ЛИТЕРАТУРЫ НА ЯЗЫК ФИЛЬМА
НА ПРИМЕРЕ «СТАЛКЕРА» АНДРЕЯ ТАРКОВСКОГО
Zarko Milenic
TRANSLATION FROM THE LANGUAGE OF THE LITERATURE
TO THE LANGUAGE OF THE FILM ON THE EXAMPLE
OF "STALKER" BY ANDREY TARKOVSKY
- 211 Sunčana Tuksar, Mauro Dujmović**
"THE ACCIDENTAL TOURIST" IN THE CONTEXT OF ZOOMED-IN
IMAGES IN THE MULTIMODAL INTERPERSONAL VIDEO COMMUNICATION
- 227 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
КУЛТУРНА ОДРЖЛИВОСТ И АРХИТЕКТОНСКО НАСЛЕДСТВО
Ekaterina Namicheva, Petar Namichev
CULTURAL SUSTAINABILITY AND ARCHITECTURAL HERITAGE
- 241 Mariya Leontik**
KUZEY MAKEDONYA CUMHURİYETİ'NDE TÜRKOLOJİ
ÇALIŞMALARININ GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ KURUMLAR
Marija Leontik
TURKOLOGICAL RESEARCH IN THE INSTITUTIONS OF THE
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
- 251 Rabia Ruşid**
DOĞU MAKEDONYA'DA BULUNAN DELİKLİ TAŞ ETRAFINDAKİ
İNANIŞ VE UYGULAMALAR
Rabia Ruşid
BELIEFS AND RITUALS IN THE KAMNIK CANYON IN EASTERN MACEDONIA
- МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY**
- 261 Milena Sazdovska-Pigulovska**
ORGANIZATION OF ONLINE LANGUAGE AND TRANSLATION TEACHING AND
EXAMINATION IN TIMES OF COVID-19

- 273 François Schmitt**
QUELLES APPROCHES DIDACTIQUES POUR LA
COMPOSANTE SOCIOCULTURELLE DU FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE ?
François Schmitt
WHAT DIDACTIC APPROACHES FOR THE SOCIOCULTURAL
CONTENT TO TEACHING FRENCH AS A FOREIGN LANGUAGE?

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 287 Билјана Ивановска**
ОСВРТ КОН КНИГАТА „ПРАГМАТИКА: ЈАЗИК И КОМУНИКАЦИЈА“
Biljana Ivanovska
REVIEW OF THE BOOK “PRAGMATICS: LANGUAGE AND COMMUNICATION”

- 291 Ранко Младеноски, Бобан Перески**
ЛАБИРИНТ ОД КНИЖЕВНА ФИКЦИЈА И ЖИВОТНА СТВАРНОСТ
Ranko Mladenoski, Boban Pereski
A LABYRINTH OF LITERARY FICTION AND LIFE REALITY

- 299 Марина Мијаковска**
„КОМПЈУТЕРСКА ПОЕЗИЈА“ ВО ЕРАТА НА МАС-МЕДИУМИТЕ
Marina Mijakovska
“COMPUTER POETRY” IN THE MASS MEDIA ERA

ДОДАТОК / APPENDIX

- 307 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ**
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ТЕОРИИ ЗА ЗАЕМАЊЕТО, ВИДОВИ ЗАЕМКА И АДАПТАЦИЈА НА ЗАЕМКИТЕ

Марија Карадаковска

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје
marija.g.karadakovska@gmail.com

Апстракт: Преку подолу изнесените теориски гледишта за процесот на заемање се заклучува дека станува збор за процес, остварлив преку прегледи и препознавање на сопствените елементи на фонетско, морфолошко и семантичко ниво на зборот кој се зајмува во јазикот Б. Понатаму, како причини за заемањето се наведуваат четирите клучни елементи, и тоа: престижот на јазикот од којшто се зајмува, потребата за иновација во јазикот кој зајмува, географскиот контакт меѓу јазиците и билингвизмот. Во контекст на дериватот од процесот на заемање, се дава преглед на дефиниции на заемката од релевантни лингвисти, како Левандовски, Штедје и Николовска за да се разгледа понатаму и табеларно да се прикаже видот на адаптација кај заемките, користејќи примери на заемки од англискиот, францускиот и германскиот јазик што влегле во речникот на македонскиот јазик, а која може да биде целосна, делумна или нулта, во зависност од морфолошкиот, фонетскиот и семантичкиот параметар, следејќи го примерот на проминентниот лингвист Хауген. Обележувајќи ги фонетските промени на заемките во македонскиот јазик, во согласност со релевантните јазици, се прикажува нивната адаптација со македонските фонеме.

Клучни зборови: процес на заемање, заемка, адаптација кај заемките, германски јазик, француски јазик, англиски јазик.

Теории за заемањето во 20 век

Во средината на 20 век еминентниот лингвист Ејнар Хауген (Haugen, 1950) во своето дело “Language” (мак. „Јазик“)¹ во средиштето на својата анализа ја поставува хипотезата што се однесува на процесот на заемање, анализирајќи го првенствено дотогаш користениот термин – мешање на јазиците. На прв поглед, описот на процесот можеби и ја оправдува употребата, но тој смета дека доколку подлабоко се анализира, на виделина излегуваат недостатоците поради кои Сапир и Блумфилд го напуштаат

¹ Превод: Марија Карадаковска.

користењето на овој термин. Недостатоците се однесуваат на тоа што самиот термин мешање имплицира создавање целосно нов ентитет, а исчезнување на неговите конституенти. Понатаму, вметнувањето на нов збор од еден во друг јазик едвај би значело алтернација на вториот јазик, а не пак мешање на двата. (Haugen, 1950).

Несогласувањата продолжуваат и во насока на резултатот кој се добива како производ при процесот на мешање на јазиците. Имено, тогаш би зборувале за мешан јазик што, пак, аналогно наведува да се постави и при тоа позитивно да се одговори на прашањето: дали постојат пуристички јазици, што било, всушност, причината за дефинирање на процесот на заемање, земајќи предвид дека не постојат пуристички јазици, или јазици кои не потпаднале под влијание на друг јазик?

Дефинирање на процесот на заемање и фактори кои го условуваат постоењето на заемката

Терминот што Хауген (Haugen, 1950) го предлага наместо мешање на јазиците² (eng. „mixing the languages“) е заемање (eng. „borrowing“), а му ја припишува следнава дефиниција:

- Ке претпоставиме дека *секој говорител се обидува да ги репродуцира претходно научените лингвистички шеми*, трудејќи се да ги совлада новите лингвистички ситуации;
- *Меѓу новите шеми кои може да ги научи се оние на јазикот различен од неговиот*, па и овие може да се обиде да ги репродуцира;
- Ако ги репродуцира новите лингвистички шеми во контекст *надвор од јазикот од кои ги научил*, односно во контекст на друг, може да се каже дека ги позајмил од еден во друг јазик.

Суштината на дефиницијата за заемањето тогаш го претставува обидот за репродукција на шемите на еден јазик, претходно најдени/научени во друг.

Во овој контекст, Хауген зборува за два типа заемање штом заемањето е дефинирано како процес што вклучува репродукција. Па така, зборот кој се зајмува од јазикот А се нарекува *модел*, а *реплика* се нарекува неговата форма во јазикот Б. Во зависност од формата на репликата во јазикот Б, зборуваме за два типа заемање и тоа: *импортација* и *супституција*. Во првиот случај моделот влегува во јазикот Б како странски (туѓ збор) и претставува иновација во тој јазик, а во вториот случај моделот се заменува со еквивалент од јазикот Б, односно извршена е супституција на слична јазична шема од јазикот Б. Станува збор за две лингвистички операции коишто се целосно спротивни: импортацијата ја означува сличноста меѓу изворниот јазик и јазикот-цел, додека, пак, супституцијата ја означува разликата меѓу нив. Доколку фонолошките системи на двата јазика (изворниот јазик и јазикот-цел) се различни, тогаш почеста е супституцијата наспрема импортацијата, поради тоа што говорителот кој зајмува странски (туѓ) збор треба да ја

² Превод: Марија Карадаковска.

замени фонемата од странскиот јазик со своја. Од друга страна, пак, за адаптацијата на странските фонеме во соодветните, матични, најважно е да постои еквивалентна фонема во јазикот-цел.

Како што се напомена, резултат од импортирањата се странските (туѓи) зборови, како на пример *атлас*, *бал*, *дисидент*, *ефе*, *ламела*, *опера*, *оперета* и сл., додека, пак, деривати на супституцијата, како процес на заемање, според Хауген се следниве:

- **Loanword (заемка)** претставува морфемска импортирација без супституција, односно пренесување на фонемите и морфемите од модел-јазикот во јазикот кој зајмува. Секоја морфемска импортирација може дополнително да се класифицира според степенот на нејзината фонетска супституција како непостојна, делумна или целосна. Непостојна фонетска супституција е кога постои целосна морфемска импортирација. За делумна фонетска супституција зборуваме кога одредени фонеме од изворниот јазик се заменуваат со оние од јазикот-цел. Целосна морфемска супституција е кога се случува целосна морфемска и фонетска адаптација на „позајмениот“ термин од изворниот во јазикот-цел. На пример: американско-англискиот збор *shivaree* од францускиот *charivari*.³

- **Loanblend (хибриден збор)** претставува морфемска импортирација и супституција, односно се зајмуваат една или повеќе фонеме и морфеме на моделот, а преостанатите се супституираат. На пример, од францускиот збор *couronne jacket* во американско-англискиот *jacket crown*.⁴

- **Loanshift (калка)** претставува морфемска супституција без импортирација, односно целосна супституција на фонемите и морфемите на моделот во репликаата. На пример, францускиот збор *presque'île* од латинскиот *paeninsula*.⁵

За илустрација на теоријата на Хауген за процесот на заемање ќе се наведат неколку примери од македонскиот јазик, а може и да се наведе заклучокот дека **заемањето е процес остварлив преку прегледи и препознавање на составните елементи на фонетско, морфолошко и семантичко ниво на зборот кој се зајмува во јазикот Б.**

Синхрониски анализирајќи ги јазикот и светската историја, едноставно е да се заклучи дека историските текови влијаеле врз тоа еден јазик да биде доминантен, односно во овој случај да биде модел-јазик, а преостанатите во негова посредна или непосредна средина да зајмуваат од него. Земајќи предвид дека се обработуваат германскиот, францускиот и англискиот јазик, влијанието на секој од овие јазици може да се врами во прецизна епоха, а со тоа да се прикаже еден од факторите кои го условиле процесот на заемање, а тоа е **престиџот** на еден јазик или народ што го користи тој јазик. Па така, во периодот од 15 до 17 век како интернационален јазик за комуницирање во областа на науката, правото, културата, политиката, кулинарството, облеката,

³ Преземен пример од Haugen, 1950, стр. 213.

⁴ Преземен пример од Haugen, 1950, стр. 214.

⁵ Преземен пример од Haugen, 1950, стр. 214.

стилот на живеење се распространува францускиот јазик. Заемки кои се карактеристични од тој период се *адмирал, виолетово, галантен, галерија, гардероба, гоблен, дама, дискреција, интересен, кабинет, комплимент, конверзација, мебел, метреса, палата, пардон, патрон, револтира, руинира, салон, тераса, шармантен* итн.

Од почетокот на 19 век до Втората светска војна приматот го презема германскиот јазик, а неговиот престиж се огледува во природните науки, техниката, литературата, филозофијата. Заемки од германскиот јазик кои непосредно се навлезени во македонскиот јазик се *абзац, анилус, бефел, бина, блиц, блицкриг, бормашина, бронза, вага, валцер, велтаншаунг, визит-карта, кич, лајтмотив, марш, цајтнот, флејта, шаблон, шпица, шприц, штих, Штурм и Дранг, шунд* итн.

Како Германија, така и Велика Британија во 19 век станува пример за преостанатите држави на полето на индустријата, трговијата, превозните средства, новинарството и медиумите и политиката. Па затоа голем дел од терминологијата која се однесува на овие општествени појави претставува басен за заемање. Тука се зборува за *вагон, есеј, експрес, демонстрација, империјализам, интервју, картел, кекси, локомотива, партнер, пудинг, репортер, смокинг, сноб, стандард, тост, фрак, фер, џентлмен* итн.

Вистинска експанзија на почетокот од 20 век доживува англискиот јазик на сите полиња. Начинот и стилот на живеење, културата, медиумите (радио, печат, телевизија), науката и технологијата се наметнуваат низ целиот свет, а јазиците полека „страдаат“ од влијанието на англискиот јазик. Така, се зборува за *бестселер, бикини, блеф, кибернетика, компјутер, ласер, менаџер, пуловер, радар, тинејџер, тим, тренд, фокстрот, џез* итн.

Освен тоа, од погорните примери се забележува дека јазиците од кои најчесто се зајмува се особено продуктивни, што се должи на нивните општествени, научни, културни и технички достигнувања кои, пак, пропорционално поттикнуваат јазични иновации. Во овој контекст, како втор фактор кој го условува заемањето е кога заемката претставува **иновација** во јазикот кој зајмува. Како што вели Чкатроска (2005): „... настанувањето на заемката, од една страна, е неопходно и неизбежно при воведување на дотогаш непознат или нов предмет и е израз на одредена потреба, а, од друга страна, може да соодветствува со посебна желба на говорителот за експресивност, оригиналност или убавина на изразот во однос на другите говорители“ (стр.14–15).

Како трет фактор е **географскиот контакт меѓу јазиците** кој може да биде посреден или непосреден, во зависност од периодот на настанување на заемката. Во тој контекст се зборува за заемки што се интегрирани од внатрешни посредници, односно од поединци и мали општествени групи кои ја воведуваат иновацијата во јазикот. Како еден од многубројните примери во македонскиот јазик за непосреден контакт меѓу јазиците од страна на внатрешните посредници може да се наведе терминологијата која

како иновација ја наметнуваат агенциите за рекламирање во 90-тите години од 20 век, а која почнува да се користи меѓу агентите за рекламирање во САД уште во 19 век, особено земајќи замав од почетокот на 20 век. Со оглед на тоа што расте бројот на агенции за рекламирање, а со тоа се зголемува и бројот на говорители кои ја користат оваа специфична терминологија, поимите кои ја карактеризираат се користат во пошироките кругови на општеството, и покрај тоа што голем дел од овие заемки официјално не се влезени во речникот на македонскиот јазик. Како дополнителни примери може да се наведат и говорителите кои живеат на пограничните предели, говорители кои подолго време престојувале во странство во службени и/или приватни цели, а се од различни профили. Од друга страна, пак, надворешните посредници означуваат широка општествена група од која се зајмува, како на пример, политичарите, научниците, културните работници, религиозните проповедници, воените лица и сл.

За валидноста на горенаведените фактори кои го условуваат заемањето како неопходност се наметнува *билингвизмот* како четврт фактор, односно ситуација кога говорителите имаат одлични или делумни познавања од модел-јазикот, па така за оние зборови кои објаснуваат појава, процес или ситуација, а за кои немаат соодветен поим во сопствениот јазик, најчесто ги користат моделите од јазикот со кој се во контакт и ги адаптираат како реплики во сопствениот јазик.

Заемка

Кога станува збор за дефинирање на заемката, лингвистите не отстапуваат од генералниот заклучок дека со терминот заемка се означува:

Од друг јазик преземен и одомаќинет збор, адаптиран на сопствениот јазичен систем (Lewandowski, 1994, стр. 78);⁶

Повеќе или помалку асимилиран странски збор (Stedje, 1996, стр. 123);⁷

Целосно префрлање на еден збор, со својата фонемска форма и значење, од јазикот којшто го обезбедува во друг јазик којшто го прифаќа (Алексоска-Чкатроска, 2005, стр. 16);⁸

Лексеми што се позајмуваат од друг јазик и може да бидат примени во нивната изворна форма или да претрпат извесни фонетски и/или морфолошки адаптации. (Николовска, 2012, стр. 24).

⁶ Lewandowski 1994; Ein aus einer anderen Sprache übernommenes, eingebürgertes und dem eigenen Sprachsystem angepasstes Wort. Превод: Марија Карадаковска.

⁷ Stedje 1996; Ein mehr oder weniger assimiliertes Fremdwort. Превод: Марија Карадаковска.

⁸ “la transplantation d’un mot, tel quel, avec sa forme phonique et son sens, d’une langue qui le fournit dans une autre langue qui l’adopte”. Преземен превод: Алексоска-Чкатроска, 2005, стр. 16.

Заемки (англ. loanword) во кои се јавува морфемска и фонетска адаптација

Англиски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Целосна адаптација
underground	'ʌndəgraʊnd	андерграунд	да
uppercut	'ʌpəkʌt	аперкат	
outsider	aʊt'saɪdə	аутсајдер	
Германски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Целосна адаптација
Absatz	a:pza:ts	абзац	да
Ablaut	ablaʊt	аблаут	
Anschluss	a:nʃlʊs	аншлус	
Француски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Целосна адаптација
entrée	ãtre	антре	да
apache	apaʃ	апаш	
appel	apɛl	апел	

Заемки во кои се јавува делумна адаптација (или фонетска или морфолошка)

Англиски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Вид на адаптација
acre	'eɪkə	акр	фонетска
beefsteak	'bi:fsteɪk	бифтек	фонетска
goal	gəʊl	гол	фонетска
Германски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Вид на адаптација
Krügel	kry:gl	кригла	фонетска
Kropfen	krɔpfn	крофна	
Würstel	vy:ʁʃtl	виршла	
Француски јазик	Транскрипција	Македонски јазик	Вид на адаптација
bourgeois	burʒwa	буржуј	фонетска
blasé	blaze	блазиран	морфолошка
dame	dam	дама	фонетска

Хибриден збор

Вториот тип на дериват при супституцијата се хибридните зборови (анг. loanblend) во кои се заемаат една или повеќе фонеме и морфеме од моделот, а преостанатите се супституираат. Илустративните примери во македонскиот јазик се претставени подолу во табелата:

Хибриден збор	Расчленување на хибридниот збор
авиопарк (ови)	авио (грч. префикс) + парк (англ. корен)[+ ови (мак. суфикс за обична множина)]
автогол (ови)	авто (грч. префикс) + гол (англ. корен)[+ ови (мак. суфикс за обична множина)]
автостопер (и)	авто (грч. префикс) + стоп (англ. корен) [+ и (мак. суфикс за обична множина)]
бирокурат(ска)	биро (франц. префикс) + крат (грч. корен)[+ ска (мак. суфикс за образување придавка од именска основа)]
бонитет(и)	бони (лат. префикс) + тет (франц. корен) [+ и (мак. суфикс за обична множина)]
видеобилтен(и)	видео (лат. префикс) + билтен (франц. корен) [+ и (мак. суфикс за обична множина)]
виц (о) тек (и)	виц (герм. префикс) + о (составен вокал за образување сложенка) + тек (грч. корен) + [и (мак. суфикс за обична множина)]
голман (ска)	гол (англ. префикс) + ман (герм. корен) [+ ска (мак. суфикс за образување придавка од именска основа)]

Калка

Калките се третиот тип деривати при супституција, а се дефинираат како зборови или изрази добиени со буквален превод на странски збор или израз. Во овој контекст, не станува збор за фонетско-морфолошко-семантичко совпаѓање на лексемата од изворниот во јазикот-цел, туку за нејзино семантичко преведување во јазикот-цел. Подолу е приказот на примери за калки во македонскиот јазик.

Од англиски јазик	Калка на македонски јазик
skyscraper	облакодер
keyword	клучен збор
high resolution	висока резолуција
Од германски јазик	Калка на македонски јазик
Antikörper	антитело
Konzertmeister	концерт-мајстор
Biergarten	пиво-градина
Од француски јазик	Калка на македонски јазик
pomme d'Adam	Адамово јаболко
sourd-muet	глувонем
vers libre	слободен стих

Адаптација на заемката

Во граматиката на македонскиот јазик заемките се споменуваат во класификацијата на лексичкиот фонд, и тоа според процесот на обновување и потеклото на зборовите. Во првиот случај заемките се сместени во

неологизмите, односно во новосоздадените зборови кои сè уште не навлегле доволно во активниот речник, додека, пак, во вториот случај заемките се именуваат како странски (туѓи) зборови кои придонесуваат за збогатување на речничкиот состав на македонскиот јазик, посредно или непосредно. Поимот странски (туѓ) збор не соодветствува во овој контекст затоа што фонетската, морфолошката и графичката адаптација на македонскиот јазик не укажува на странски збор. Соодветен термин за објаснување на оваа појава е заемка, која понатаму може да подлежи на дополнителни класификации во зависност од типот и степенот на адаптација.

Адаптацијата на заемката се случува на три нивоа: фонетска, морфолошка и семантичка. Кога станува збор за **фонетската адаптација** (Filipović, 1965) на заемките, првиот процес што се случува е говорителот да се обиде да ја пренесе заемката во најблиската фонетска форма, користејќи се со гласовите од мајчиниот јазик. Во зависност од фонетската специфика на јазикот од кој се зајмува, оваа адаптација може да биде целосна или делумна. Целосната фонетска адаптација се остварува кога во јазикот кој зајмува постојат соодветни гласови за секој глас содржан во моделот од кој се зајмува (*андерграунд, аперкат, абзац, анишлус, антре, апаш*). При делумната адаптација фонемите на заемката кои не може да се заменат со фонемите на јазикот кој зајмува се заменуваат со приближно соодветни форми, се изостават непознатите фонemi или оние што се тешки за изговор и се менува местото на акцентот (*акр, бифтек, буржуј, виришла, гол, кригла, крофна*).

Морфолошката адаптација (Filipović, 1965) претставува процес на препознавање на коренските морфеми од модел-јазикот кои најчесто се зачувуваат, а нивното адаптирање се остварува преку додадената или афиксна морфема (**блазиран, галантен, грундира, глајхшалтува, багателизира**), која ја има идентичната семантичка вредност како и во модел-јазикот. Од ова може да се заклучи дека заемката во јазикот-реплика е во хармонија со поимот од модел-јазикот според правилата за супституција на морфолошко ниво. Во зависност од степенот на морфолошката адаптација, како и кај фонетската, се разликуваат два типа: целосна и делумна. Целосната морфолошка адаптација настанува кога коренската морфема од модел-јазикот целосно се менува во јазикот-реплика, односно се адаптира на морфолошките правила на јазикот кој зајмува. Целосната морфолошка адаптација не е особено застапена при заемањето во македонскиот јазик, за разлика од делумната адаптација која подразбира зачувување на коренската морфема од модел-јазикот, а морфолошката адаптација се состои преку додадената морфема, за која веќе беше споменато дека има идентична семантичка вредност како во модел-јазикот.

Кога значењето на моделот се пренесува на значењето на заемката, тогаш се зборува за примарна **семантичка адаптација**. (Filipović, 1965). Најчесто моделите кои се зајмуваат имаат повеќе од едно значење, па затоа нивното

значење се ограничува само на оние појави, процеси или, пак, случувања кои се препознатливи во општествените, културните, научните итн. текови на општеството кое го зајмува зборот од јазикот Б. Па така, додека заемката **дизајн** во македонскиот јазик означува цртеж наменет за изработување на некакви производи, опрема на книги и други предмети, во англискиот јазик има повеќе значења и тоа: 1) план за иднината на друго лице или група; 2) таен проект или измама; 3) прелиминарна скица што ги покажува главните обележја на нешто што треба да се изврши; 4) уметнички цртеж за изведување естетски или функционални дизајни. Пример од германскиот јазик е заемката **фах** со значење струка, специјалност, поле на дејност во македонскиот јазик, додека, пак, во германскиот јазик нејзиното значење е поопширно: 1) преграда, полица; 2) дрвена конструкција, пред да се полни со малтер; 3) дупките во плетивото; 4) установа за стручна наобразба, односно одредени физички и ментални predispozicii за усовршување во одредена професија. Заемката **кариера** од францускиот во македонскиот јазик означува (1) избрана професија, служба, занимање и (2) напредување, успех во професијата, нагло напредување, издигнување во службата, додека, пак, во францускиот јазик, покрај овие две значења, има и уште едно: ограничен, правоаголен простор каде што коњушарите работат со коњи, односно ги тренираат.

Од друга страна, проширување на значењето на една заемка се случува кога јазикот има потреба од нов збор за одредена појава, процес или ситуација, односно проширувањето на значењето е директно условено од социолингвистичките фактори. Па така, оваа појава би се нарекла секундарна семантичка адаптација која подразбира трансфер на дополнително значење од моделот во репликата која веќе постои во јазикот Б. (Filipović, 1965). На заемката **фах** од германскиот јазик, во македонскиот ѝ е придадено значењето: 1) сандаче за пошта (значење кое не постои во германскиот јазик). Од францускиот јазик како пример ќе ја наведеме заемката **алиментација** која во македонскиот јазик го добива значењето: 1) судски определен износ за издржување на некое лице (значење кое не постои во францускиот јазик).

Адаптација на англиските заемки во македонскиот јазик

Со оглед на тоа што една графема во англиското писмо може да се артикулира со повеќе фонеме, како појдовна точка при адаптацијата на заемките е изговорот на зборовите. Па така, во овој случај се зборува за фонетска адаптација на заемките од англиско потекло. Поконкретно, станува збор за делумна фонетска адаптација, бидејќи гласовниот систем на англискиот јазик се разликува од македонскиот во бројот на самогласки. Во согласност со ова, оние што ги нема во македонскиот јазик се адаптираат кон македонските фонеме што им се најблиски за изговор. Семантичката адаптација, од друга страна, е доминантен показател на престижот на англискиот јазик во светски рамки, а и македонскиот јазик не го прескокнува

овој тренд. Кога се зборува за семантичка адаптација, треба да се напомене дека македонскиот јазик забележува збогатување на сопствениот речник, заради примарната семантичка адаптација, што значи дека заемките од англискиот јазик во македонскиот повеќе не означуваат само една појава, туку заради потребата од изразни средства за обележување на различни појави, процеси и ситуации, основните значења на земката се развиваат и се прошируваат во нови.

Како што веќе беше напоменато, на почетокот од 20 век англискиот јазик поттикнува јазични иновации поради општествените, научните, културните и техничките достигнувања. Затоа, во последните неколку децении во македонскиот јазик најзабележителен е бројот на заемки од англиско потекло.

Адаптација на германските заемки во македонскиот јазик

И во овој случај, поради разликите во фонетскиот систем меѓу германскиот и македонскиот јазик, адаптацијата на германските заемки најпрво се случува на фонетско ниво. Поради тоа, оние фонемии за кои нема истоветни гласови во македонскиот јазик се заменуваат со нивната најсоодветна и најблиска фонема во македонскиот јазик. Како најрепрезентативни примери за фонетската адаптација ќе се споменат:

германски умлаути	ä	адаптација со мак. фонемии	е
	ö		е
	ü		и
германски дифтонг	ai	адаптација во македонски јазик	ај
	ei		
	au		
	eu		
германски дифтонг	eu	адаптација во македонски јазик	ој
германски диграф	ie	адаптација во македонски јазик	и
германски биграф	st	адаптација во македонски јазик	шт
германски биграф	sp	адаптација во македонски јазик	шп
германски триграф	sch	адаптација во македонски јазик	ш
германски тетраграф	tsch	адаптација во македонски јазик	Ч

Во најголем дел при процесот на адаптација на германските заемки во македонскиот јазик постои делумна фонетска адаптација, односно за репликите се изнајдени соодветни фонетски изразувања, што говори за фактот дека лесно се препознаваат нивните првобитни форми од јазикот-модел. Сепак, постојат и примери каде фонетската адаптација ги преминала границите на препознавање на земката, како резултат на разликите во вокалниот и консонантскиот систем на германскиот и на македонскиот јазик. На пример, *der Gugelhupf* (мак. куглоф), *der Sparherd* (мак. шпорет). (Гацов, 1981, стр. 27-32).

Адаптација на француските заемки во македонскиот јазик

Што се однесува до фонетската адаптација на заемките од францускиот во македонскиот јазик, може да се констатира дека поголемиот дел од согласките се исти за двата јазични система, додека, пак, кога станува збор за самогласките, треба да се напомене разликата, земајќи го предвид поголемиот број самогласки во францускиот јазичен систем. Со оглед на тоа, фонетската адаптација на француските заемки, како и во преостанатите засегнати јазици, е предадена во согласност со самогласките во македонскиот јазик. Подолу следи приказ на најкарактеристичните фонетски промени на гласовите од францускиот јазик, предадени со македонски пандани:

француска фонема	a	адаптација со мак. фонема	А
	â		
француска фонема	é	адаптација со мак. фонема	Е
	è		
	ê		
	ë		
француска фонема	i	адаптација со мак. фонема	И
	î		
француска фонема	o	адаптација со мак. фонема	О
	ô		
француска фонема	y	адаптација со мак. фонема	Ј
француска фонема	h	адаптација со мак. фонема	/

До средината на 20 век престижот на францускиот јазик бил евидентен. Тој се сметал за јазик на писменоста, интелегенцијата и аристократијата, а и поради неговите корени од латинскиот јазик, заемките од францускиот уживале статус на најдоминантни.

Заклучок

Во согласност со теориската и аналитичката анализа на заемањето како процес, може да се изведе дефиниција: заемањето е процес остварлив преку преглед и препознавање на составните елементи на фонетско, морфолошко и семантичко ниво на зборот кој се зајмува во јазикот Б од јазикот А. За целосното разбирање на оваа дефиниција се понудија примери од заемките од германскиот, францускиот и англискиот јазик во македонскиот.

За заемките како производ, резултат или дериват од заемањето може да се заклучи дека тие претставуваат лексеми што се зајмуваат од друг јазик и може да бидат примени во нивната изворна форма или да претрпат извесни фонетски и/или морфолошки адаптации (Николовска, 2012, стр. 24), на што може да се додаде и семантички адаптации, земајќи предвид дека постои можност на заемката влезена во македонскиот јазик да ѝ се придаде ново значење, односно значење што е некарактеристично или непостоечко во јазикот од каде таа се зајмува. Причините за присуството на заемките се

побарани во секој релевантен сегмент кој би можел да влијае врз процесот на заемање, па така може да се заклучи дека присуството на заемките се објаснува како последица од термилошките празнини за одредени појави, процеси, ситуации итн., а и географската блискост на јазиците игра важна улога во процесот на заемање. Сепак, престижот и културната, економската и политичката преминација на одреден јазик, во овој поглед, се значително порелевантни, а понатаму и билингвалноста е значаен и неопходен фактор за да се случи воопшто заемањето, зашто доколку не би постоела, потенцијалниот зајмувач нема да го препознае соодветниот термин со којшто би ја надополнил празнината во првиот, матичен јазик.

Користена литература

Единици на кирилица

1. Алексоска-Чкатроска, М. (2005). *Романизмите во македонскиот јазик*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
2. Бојковска, С., Минова-Гуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж. (2008). *Општа граматика на македонскиот јазик*. Скопје: Просветно дело.
3. Гацов, Д. (1981). Германските заемки во македонскиот јазик (Гастрономија). *Годишен Зборник на Филолошкиот факултет, Скопје*.
4. Конески, К. (1995). *Зборообразувањето во современиот македонски јазик*. Скопје: Бона.
5. Конески, К. (1990). *Правописен речник на македонскиот литературен јазик*. Скопје: Просветно дело.
6. Минова-Гуркова, Л. (2003). *Стилистика на современиот македонски јазик*. Скопје: Магор.
7. Микуновиќ, Љ. (1995). *Современ лексикон на странски зборови и изрази*. Скопје: Наша книга.
8. Николовска, В. (2012). *Македонски јазик со култура на изразувањето*. Штип: Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“.
9. Симоска, С. (2002). *Сложени именки во германскиот и во македонскиот јазик: контрастивна анализа*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
10. Симоска, С. (2005). Преведувањето наспрема толкувањето. Теоретски пристапи и дидактички последици. *Годишен Зборник на Филолошкиот факултет, Скопје*.

Единици на латиница

1. Skatroska, M. (1998). *Lorsque l'adaptation des emprunts signifie néologie lexicale*. MALA 98: Language and Society at the Turn of the XXI Century.
2. Filipović, R. (1986). *Teorija jezika u kontaktu. Uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
3. Haugen, E. (1950). *The Analysis of Linguistic Borrowing. Language, Vol. 26*.
4. Lewandowski, Th. (1994). *Linguistisches Wörterbuch*. Hunsrück: Quelle & Meyer Verlag.
5. Paul, H. (1920). *Prinzipien der Sprachgeschichte*. Halle: Verlag von Max Niemeyer.
6. Stedje, A. (1996). *Deutsche Sprache gestern und heute – Einführung in Sprachgeschichte und Sprachkunde*. München: UTB.

Marija Karadakovska

Ss. Cyril and Methodius University, Skopje

Theories of Borrowing, Loanword Typology and Loanword Adaptation

Abstract: According to the theories of linguistic borrowing described below, one can conclude that linguistic borrowing is a process made feasible through the recognition of its own elements on a phonetic, morphological and semantic level of the word borrowed in language B. The following four key elements are considered as the reasons for linguistic borrowing: the language's prestige, the need for innovation in the borrowing language, the geographical contact, and bilingualism. In the context of the derivatives which form as a result of the linguistic borrowing, an overview is presented of the relevant loanword definitions suggested by the renowned linguists Lewandowski, Stedje, and Nikolovska in order to illustrate loanword adaptation with examples of loanwords from English, French and German which have entered the dictionary of the Macedonian Language, and which can be full, partial or zero, depending on phonetic, morphological and semantic parameters, following the example of the prominent linguist Haugen. By marking the phonetic changes of the loanwords which have entered the Macedonian language, their adaptation using Macedonian phonemes will be presented.

Keywords: *borrowing process, loanword, loanword adaptation, German, French, English.*

ГОД. VI
БР. 11

ПАЛІМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. VI
NO 11